

Kiadó hivatal
Illincz Gyula

könyvkereskedésében
NYIREGYHÁZÁN.
Szerkesztői iroda:
ifj. Csáthy Károly
könyvkereskedésében
DEBRECZENBEN,

Bérmentetlen levelek el nem fo-
gadtatnak.

TISZAVIDÉK.

Vegyes tartalmu hetilap.

Nyitni tér állattudományi és más-
garmondsor 25 kr. és 30 kr. bélyegdíj.

Előfizetési díj:
Kiadóhivatalban egész évre 5.50
Hozhoz vagy postánküldve 6.—
Félévre 3.—
Évnyegyedre 1.50

Hirdetések díja: minden 5 he-
sábos petit sor egyszeri igta-
tásánál 5, többszörinél 4, —
bélyegdíj 30 kr.

Előfizethetni Nyiregyházán Illincz Gyula (előbb ifj. Csáthy Károly) könyvkereskedésében főpiacz. Debreczenben ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésében, Pesten Grill Károly m. k. udvari könyvárusnál és Petrik Géznál hol egyszersmind hirdetések is felvételnek.

Igazságszolgáltatásunk.

○.) Magyarország híres nemcsak boráról, buzájáról, nemes érczeiről, — hanem az igazságszolgáltatás, a törvénykezés, a perlekedés kezeléséről is!

Fájdalom, hogy az utóbbiakra nézve jó hírnevünk még mindig szenved, s a mivel külföld előtt félbarbár népek tartatunk.

Miben rejlik ennek oka?

Vajon egyedül abban gyökerezik-e ennek alapja, hogy nincsenek szigorú hitel- és kereskedelmi törvényeink?

Vagy abban-e, hogy nincsenek rendes, állandó bíróságaink, s hogy jelesen alsó bíránk mint a törvényhatóságok átruházott jogánál fogva előjárók itélnek, s tehát a választási intézmény teszi-e oly keserves emlékeztetést, szomorúan híressé a magyar igazságszolgáltatást?

Hiszzen ha váltó-, vásárbirosági-, fuvar- s rövid sommásbíráskodási törvényeink, a kor fejlettségéből folyó nagyobb mérvű igényekhez képest, bővítettnek, idomítottak, s illetőleg előbbre vitetnek, fejlesztettek: igazságszolgáltatásunk becsére, jóságára nézve méltán vetekedhetik vala a legműveltebb nemzetek törvénykezési eljárásával.

De csak is azon feltétel alatt, ha a perlekedésre vonatkozó alaki törvényeink, perrendtartásunk, a gyorsaságnak s amellet a megbízhatóságnak is kellőleg megfelel.

Azonban, fájdalom, e tekintetben törvényhozásunk, illetőleg az igazságügyminiszterium részéről nem előhaladást, hanem hátrálást, visszaesést tapasztalunk.

Ugyanis a perlekedési eljárásban egyik fő törekvésnek a szóbeliségnek kell lenni, mely a nyilvánosság biztosítékával felruházva, a gyorsaságot is magával hordozza, vagy maga után vonandja.

De a tavaly behozott perrendtartás, egyebek közt, a szóbeliséget — mindamellet hogy annak tárgyát kijebb terjesztette — lényegében tette tönkre; részint azért, mivel a jegyzőkönyv azonnali elkészítése, aláírása és aláírása az írásos alakítások tömkelegében elfojtotta a gyorsaságot s a bíróságok tömkelegében elveszti; részint pedig azért, mivel a szóbeli eljárásnál behozott hirtokon belüli fölebezés kijátszása a summás eljárás czélját, a mi a gyors eljárásban lekszik, s világos adóságok esetében csak is az igazságszolgáltatás kárára, gyalázatára a hitelnek legnagyobb hátrányára, a perlekedési viselkedés növelésére szolgál, s roppant költségeskedésre vezet. — Ezek pedig bizony épen nem lehetnek a jó igazságszolgáltatásnak czéljául kitűzve.

Ide járul, a hagyatéki eljárásnak alap nélkül meghosszabítása, megnövelése, ennek és a végrehajtásnak a hivatalos lapbeli hirdetések önkényszerűleg, vagy gépiesen kezelt közzétételétől függősítése, — s kivált a perkivonatok készítésével való haszontalan időrablás, a mi a bírónak a per bevégzésére készségét, kedvét is elveszi, idejét annyira szabályozza, hogy sok más teendője mellett, a mi nem bíró személy teendője volna, de azért törvényileg rajta hagyatott — másodrendűnek, vagy épen a körülmények által előidézett akadályokba ütközönek mutatkozván, a per elitélése marad, a hátrányok növekednek, a türelem fogy, a perlekedő felek, s a hitel érdekei háttérbe szorítottatnak.

És pedig így tapasztaljuk ezt a felsőbb bíróságoknál is!

Mert mindamellet, hogy a felsőbb bíróságok száma rövid idő alatt mintegy 70 taggal szaporítottatott;

Mindamellet, hogy a felsőbb bírák már kész perkivonatot és a bírói tájékozódására nézve az ítéletben s az ellen intézett föllebezésben erősebb alapot nyerne mint az alsó bírák, kiknek kezébe mintegy nyersen bevételnek a perek, úgy a mint betárgyaltattak; s így a felsőbb bírák előtt könnyebben átte-

kínthetők a perek, melyekben ítéletet kelle hozniok: —

Mégis aránylag vagy nagyobb lassuság tapasztalható a föllebezett perek eldöntésébe, mint az elsőbíróságoknál, vagy legalább a felsőbb bíróságok e tekintetben versenyeznek a sokkal jobban elfoglalt alsó bíróságokkal!

Innen van, hogy a királyi táblánál oly botránnyal számmal vannak az előadatlan perek, a hátrányok; s ily mérvű késedelemre, ennyi hátrányra még nem volt példa Magyarországon, még a táblabíróvilágban sem.

És pedig most már nem mondhatja senki, hogy ne volna elég kinevezett bíró a királyi táblánál ki elég készütséggel is bír a bírói teendőkre.

Közbevetőleg legyen mondva, — a felsőbb bíróságoknál soha nem tapasztalt mennyiségben meggyült restanciák bizony aligha adnak előnyt a kinevezési elvnek a választás felett! . . .

Most ime újra más perrendtartás készül.

Haladni mindenesetre szükséges.

Havem, ha olyszerű lesz az új perrendtartás előnyösége a mostani felett, mint a mostaniban tapasztaltuk az országbírói értekezlet munkálata felett, úgy kár újra felzavarni az ügy menetét, a bírákat, a feleket. Inkább az országbírói értekezlet munkálatait kellene ideiglenesen behozni, mint ismét nagy munkával újabb rossz perrendtartást készíteni.

Minden új törvény életbeléptetése alkalmával sokféle apró baj, átalakítás, tanulmányozás sat. szükségeltetvén, mindez hátrányára szolgál az eljárásnak.

A perrendtartást tehát gyakran, ismételt izekben változtatgatni annyi, mint a gyors eljárás elé újabb akadályokat gördíteni.

Foltozgatással nem segíthetni ezen elharapódzott bajon. . .

Rendszert kell változtatni.

Szakítani kell az írásos s vegyesrendszerrel, — legfeljebb a számadási perekre nézve tartván meg az írásbeli eljárást.

A szóbeliséget és nyilvánosságot kell behozni.

Igy nem kell perkivonatokkal tölteni az időt, s pár tárgyaláson előszóval kifejtvén az ügy érdeme, a bírói eljárásnak oly erős ellenőrzője, hogy a föllebezések megkedvesedése által a felsőbb bíróságok is könnyen haladhatnak az eléjük vitt ügyekben az igazság és gyorsaság igényeihez képest.

A szóbeliség és nyilvánosság azon két biztosíték, mely a perlekedő felek érdekeit s a hitel követelményeit legkönnyebben és legjobban kielégítheti

Míg az igazságügyminiszter a vegyes rendszerrel teszi a kísérleteket, nevezzen bár halomra felsőbbbírákat, s a felek iszonyu költséggel vándoroljanak bár Pestre, sürgetni pereiket: a gyors és olcsó igazságszolgáltatásnak hiányát keservesen fogja megérezni az ország!

Honvéd huszárok nyilatkozata. *)

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Mi a szabócsi és hajdusági m. k. 15-dik honvéd huszár században szolgáló altisztek s honvéd huszárok, kik már körülbelül 12 hó óta szolgálunk, mélyen tisztelt s szeretett Elek Gusztáv százados urunkkal mint századparancsnokunkkal, és a nevezett századnak soha még egy tagja sem részesült ő általa semmi rakoncátlan eljárásban, de még alaptalan megfédésben sem annál fogva indittatva érezzük magunkat, azon alávaló rágalmat visszautasítani, s hogy a törvényt lábbal taposó s rakoncátlanul czimzett századosunkért elégtételt követelni.

Elek Gusztáv százados ur a szótéljes értelmében a legszigorubb katona de igazságos feljebbvaló, s

*) A 15-dik honvéd huszár század altisztejei és legénysége a honvéd című szaklapban egy nyilatkozatot tesznek közre melyet mi a legnagyobb készséggel átvesszünk.
Szerk.

ki valóságos atyja századának, és semmi rakoncátlan eljárást nem követett el az által, hogy a lövizsgálat alkalmával a tisztátalannak talált Király Imre bajtársunk lovát tulajdonossával még egyszer tisztítani parancsolá s parancsa következtében a duzzogni; sőt ellenszegülni merő nevezett honvédet illően megfenyítette. Mi, kik szeretve tiszteljük századosunkat, mélyen megsértve érezzük magunkat azon lapok tartalma által, mely századosunkat mint törvényt nem tisztelő rakoncátlankodónak tünteti fel a világ előtt, s azon egyéniség, ki ama bizonyos piszkos cikket írja, nem tudja, hogy azon olvasásra nem méltó cikke által a m. k. honvédség lovas századjai egy a legkitűnőbb tisztjét, s valamint századát, t. i. tanítványait sértette meg az utolsó köztivétig.

Mert a m. k. 15-dik honvéd huszár század nemcsak tiszteli hanem szereti századosát, mert még csak az alig egy évvel ezelőtt alakult század kivítva azt, hogy a m. országi honvéd lovas századok legjobbjai közt foglal helyet, mit csakis szép talentummal felruházott és a legnagyobb rendet fentartó százados urának köszönhet, kit büszkeségének tart, és minden szigorúsága mellett ma is vakon készek volnánk követni századosunkat bármely veszedelembe, mivel bizodalunk csak ő benne összpontosul, kit atyánknak tekintünk s csakis cserencésnek érezheti magát azon honvéd, ki századjában szolgál, mivel tanul jó katona lenni, hogy idővel bátrabban nézzen a halállal szembe.

Mi, kik az egész dolgot tudjuk, felemelt fővel s ha szükséges esküvel tanuskodunk, hogy Király Imre bajtársunk elzárva soha sem volt (amit megérdemelt volna) s szülei tőle eltiltva soha sem voltak, hogy pedig az ősi gyakorlat után ismét a keretnél hagyatott az azért volt, mivel a hadgyakorlatok kiképezésében az egész századnál a leggyengébbnek bizonyult

Mivégre kérjük a tisztelt s nagyérdemű olvasó közönséget, hogy századosunkat, kit annyira szeretünk, azon piszkos vád alól fölmenteni, melyet a H. Bösörmény város közgyűlésében kelt cikk igazságtalanul tartalmaz tartalmaz.

Kelt Nyiregyházán 1870. nov. 24.

Szanyoghy Miklós hadapród, Erdőteleki Szentmariay György, honvédőrmester. Tóth Imre, őrmester. Boros Gusztáv, számvevő szakaszvezető. Imre Gábor, szakaszvezető. Garay Andás, h. tizedes. Kazinczy Péter, h. h. tizedes. Ráth József, Gombkötő Mihály, Vékey György, Tóth Miklós, Kiss András, Darida György, Holzki Dániel, Rácz Sándor, Kiss Károly, Lovász Lajos, Rudi József, Czirják András, Bodnár Imre, Kovács József, Kovács Ferenc, Smidt János, Csizmadia Sándor, Stáb Mihály, Hegyi János, Györi János, Ujvári Ferenc, Sambritska György, Piros József, Nagy Gábor, Magyar Mihály, Bakó György Bero Ferenc, honvéd huszárok.

Ismét egy ajánlat gazdaságainkhoz.

A csaknem folytonos esőzés ismét nagy csapás gazdaságainkon.

Tömérdek gabona rohadt el és rohad magján szalmában, eséplőgépekkel nem bíró gazdaságainknál, főleg alföldünkön.

A eséplés és nyomatás szokott idejének bekövetkeztével gazdaságaink vesélyben látva az esőzés miatt jövedelmük legfőbb forrását, gabonájukat — mondhatom nagy számmal keresték fel a gépgyárakat eséplőgépekért — ezek segítségével akarván az időjárás miótulhaságát ellensúlyozni.

Igen, de a gépgyarnokok legjobb akaratú és legnagyobb erőfeszítés mellett sem voltak képesek a szükséglet rögtön kielégíteni.

A gépeket venni óhajtók igen kis része jutott géphez, s az is nem rövid várakozás után.

És e miatt miután a szabad ég alatt azó szalma és gabona nem vár, de rohad és pusztul, gazdaságainknak roppant kára van.

Ebből az a tanúság, hogy gépeknélkül a gazdaság hazánkban kézzel fogható kár nélkül immár nem folytatható, eséplőgépek nélkül legfőleg.

Ebből kifolyólag tanulság továbbá az: miszerint gazdaságaink helyesen felfogott érdeke azt hozza magával,

hogy hasonló elemi csapások esetére eleve biztosítsák magoknak az elhárítás eszközeit s gépeket ne akkor rendelkezjenek, mikor azokkal már dolgoztatni kell — hanem — előre.

Tudom én azt és érzem, rendkívül nyomasztó quótás állapotunkban vajmi nehéz bármely csekélységnek, ha az legnékülözhetlenebb is megszorzása, annyival inkább százkba kerülő gépeknek.

Fájdalom, nagyon tudom és érzem, hogy a katonai executio a betevő falatot is kiragadja a gazdák szájából — tudom és érzem, hogy hazánkban a gazdasz nem önmagának gazdálkodik, hanem igavonó tisztje a pénzügyminiszternek, és tudom azt is, hogy napjainkban egy esős ősz több kárt okoz a gazdaszának, mint a közösügy hallatlan terhek előtt hét szük esztendő.

Mint hogy mindezt tudom és érzem, azért hasonló csapások némi részben elháríthatása könyvéseül, — alulírt közgazdászunk érdekében azon ajánlatot teszem:

Miszerint magyar gazdaszaink iránti testvériség sugallta jó indulatból, ha cséplő s általában bármely gazdaszati gépre megrendeléseiket most teendik meg nálam, azokat a cséplés kezdetéig teljesen és tökéletesen elkészíttetem — úgy, hogy azokat a megrendelők jó eleve elszállíthatassák.

És a megrendelést — a lehető legcsekélyebb foglaló mellett, sőt magyar embernek adott szóra is teljesítenem, s megrendelt gép vagy gépek alkuszterinti árának lefizetésére nézve pedig hazai gazdaszainktól az árt, a lehető legcsekélyebb részletfizetésekben is elfogadom, — az utolsó részletet csak akkor kívánom meg, midőn a megrendelt gép, már helyén van és dolgozik.

Céltom gazdaszaink előnye. Ajánlatomat önzetlenül teszem. A megrendeléseket személyesen, vagy a Vidats gyárába két nyul utca 8-ik sz. ezimzett bérmentett levelekben — hazafüni készséggel várom,

Pest, 1870. decz. 1.

Vidats János,
gépgyár tulajdonos.

Az ér-dioszegi vinczellérképezde.

(y.) Az ügyes vinczellér lelke a szőlőnek. Igen jól tudta ezt Zichy Ferencz gróf, midőn a kormánytól kieszközölte — saját áldozata folytán is — hogy Er-Dioszegi vinczellér-képezde nyitassék, melyben úgy az elméleti, mint a gyakorlati téren valóságos szakavatott tanárok által a szőlőmunkálattási ismeretekbe alaposan vezetteknék be azok, kik a vinczelléri pályára szánták el életüket.

Hazai borászatunknak szebb jövőre való kilitása szükségel e képezde felállítását, s igen tapintatosan volt a hely is számára kijelölve Er-Dioszegi.

Az intézetnek mult okt. hó 1-jén kellett volna megnyitania.

Kormányunk intézkedése szerint tízenkét tanítvány éllel, lakással és tanítással ingyen látatott volna el. Ezen helyek betöltésére ideje korán kihirdetett pályázat.

A tanárok a kellő időre kinevezettek, elfoglalták állomásaikat, s készen várták az időt, hogy működéseiket megkezdhesék.

Kész volt az intézet. Elérkezett október elsője.

És az ér-dioszegi vinczellér-képezde megnyitása — elmaradt.

TÁRCZA.

FLORETTE

vagy IV. Henrik első szerelme.

Fordította: H. Kiss Kálmán.

(Folyt. és vége.)

A nedves barett.

A kútnál töltött estvék egyik részről sem voltak hosszak. Világos vagy borús lett legyen az ég, ők nem hiányoztak. — Így repült el négy hete a tavasznak. Minden este haza hordá a herceg kedvese korsóját.

Florette atyjának nem tunt fel, hogy lánya az első este óta kedvetlenül a szokottnál későbbben menni a kúthoz. Ellenben az ősz Lagaucherie végre észrevelte, hogy királyi növendéke rendszeren egy meghatározott órában a bodló sötétséggel eltűnik, és barettjének teteje minden este nedves, pedig nem esik eső. Sokáig nem tudta ezen talányt megfejteni. Az ifju herceg semmit sem beszélt tetteiről; Lagaucherie pedig nem sokta őt kérdezni. De még is a körülmények úgy jöttek közbe, hogy az ifju herceg nedves fővege felidézte kíváncsiságát.

Magával kibékülendő egy este az éji vándornak utána indult. Őt oly távolban követte, hogy a herceg fel nem fedezhette. A Garenne kútnál meglátta őt s mellette egy nő aleköt. Most már egy része meg volt oldva az udvarmester talányának. De még a felől nem volt tisztában, miért nedves a herceg fővegeinek teteje. Sokáig várakozott. Mindig közelebb lopódzott; s kihallgatta beszélgetéseket.

Hosszu idő mulva látta, hogy a berani herceg egy vízzel telt korsót von fejére, s a nőt karjára öltve megindul. Utjok a házacskaig tartott, honnan a herceg szökdelve futott a várba.

A mentor gondolkodva csóvalta fejét. Felfedezését titokba közölte a királynővel. Az anya érte volt és szörnyen haragudott. Fiát szigoruan meg akarta dorgálni.

„Nem kegyelmes asszonyom! — mondá Lagaucherie — leddőz beszédekkel nem lehet a szenvedélyeket előltni. Büntetés és üldözéssel csak az ingert nagyitjuk; a korlátokon hatalmasabban tör át a folyam. A szenvedélyeket meg lehet semmisíteni, ha a táp elvonatik, vagy nemesebb iránt ébresztetik fel.”

Igy beszélt Lagaucherie. A királyné elmondatá vele mit eddig tudunk, s véleményét a követendő eljárás iránt, s egészen az ő nézete szerint határozott.

Lagaucherie a következő reggel a herceghez ment,

Pedig minden készen volt.

Csak a tanítványok hiányoztak. Szomorú és talán első eset is, hogy iskola tanonczok nem léte miatt bukik meg. Dioszegi ez történt.

Országosan volt körözletve a pályázati felhívás. Alkalom nyitott mindenkinek az ügyről bővebb tudomást szerezni. A tandij nem tarthatta vissza a szegényeket, mert azt nem kellett fizetni, a távol lakás és élelem miatt, mert az készen várta őket, csak menniök kellett volna. De nem mentek.

Szinte szégyen kimondani, hogy az ér-dioszegi vinczellér-képezdebe 1, azaz egy tanoncz iratta be magát.

Természetesen, hogy a képezdét nem lehetett megnyitni. S nem nyit meg maig sem.

A kormány rajta van ez intézet létesítésén, közelebb felszólítottak a szolgabírák és községi előjárók, hogy a szegény árvaik közül vigyenek vagy tizenkettőt ez intézetbe. Azok is megtesznek mindent, de még eddig nem mutatkozik toborzásuknak semmi nyoma s eredménye.

A községek lelkészei talán többet tehetnének ez ügy érdekében, mint a szolgabírák.

Egyébiránt mindegy akáki tesz, csak aztán tegyen valaki, — és az ér-dioszegi vinczellér-képezde nyitassék meg mielőbb.

Az ügyes vinczellérekre nagy szükség van hazánkban.

Bazaine.

** Franciaország Görgy Arthura még hálókötésében is az „ártatlani“ játsza.

Egy amerikai lap tudósítója szerencsés volt megnyerni azon alkalmat, hogy beszéljen a metzi árulóval. A levelező és Bazaine párbeszéde most világ elé került.

Bazaine tulhaladva az önbecséret korlátain, büszke önhitséggel akar elhitetni a levelezővel, hogy ő — ártatlan. Lenézőleg beszélt Gambettáról, kit szájhősnek nevez, s ki nem képes arra, hogy felette itéljen. A vádak ellen egy fegyvere van — úgy mond — és ez a hallgatás.

Hanem Bazaine valamit elfelejtett — elhallgatni, t. i. azt a viszonyt; mely közte s a porosz Frigyes hg. közt volt a kapituláció után, s be találta vallani a rokonszenvezést, sőt idézte a hg. azon mondatát, melyet a feladás után nyilvánított neki: „Ha megtámadják az ön katonai becsületét, hivatkozok reám s én védem önt.“ Tehát a metzi áruló védelmére az ajánkozott, ki önérdék ből pusztít, ő a francia földön.

Különb, Bazaine ellen épen ez ajánlat bizonyít leg-erősebben, mert midőn a közvélemény kimondá a porosz hg. védenzére a vétkeket: emelt-e egyetlen árva szót is a francia áruló ellen.

Hallgatott ő is.

Nem akarta magára vonni a világ szégyenét.

Bazaine még most is mondotta: „En hűséget esküdtem a császárnak. Sem én, sem fegyvertársaim nem fogunk más kormányt elismerni, míg csak a császár fel nem old bennünket eskünk alól.“

E nyilatkozat jellemzi Bazainét. A császár árulása világos, Bazaine ennek esküdt hűséget.

Bazaine a Napoleon hű társa.

Becsületes emberek!

emlékeztette őt, hogy töle nagy tetteket vár a világ; hogy nekte mint uralkodónak magat ki kell művelnie; hogy a sors viszontagságaival vagy szenvedélyeivel, vagy ellen-ségeivel való harcban csak a jelszava lehet: „győzni vagy halni!“

E bevezetés után előadá Lagaucherie, hogy a királynő egész udvarával együtt Pau várába indul, hogy Henrik születéshelyén rövid ideig marad, aztán Bayonneba fog utazni, hol a frank király s a spanyol királynő összejövetelkor időzni fog.

Henrik némam hallgatja nevelője közléseit. Arczán nagy zavar mutatkozott. Lagaucherie jól látta ezt, de tette, mintha észre sem venné. A herceget más tárgyra vitte át, s a mindenféle újságokkal s elbeszélésekkel szórakoztatta, úgy annyira, hogy alig volt ideje arról gondolkodni, mi őt annyira megrémítette. A királynő más oldalról tévé azt, mi Lagaucherie.

Sokat beszélt a bayonnei fényes összejövetelekről a fényes ünnepekről, melyek ottan tartatnak, a híres férfiakról, kiket ott Henrik személyesen látni fog. Mit válaszolhatott volna mind ezekre Henrik? Ő mást nem gondolhatott mint Neraczban maradni. De merre volna mondan, hogy neki végtelenül becsesebb a Garenne kúti össze-övetel, mint Bayonneba a királyi...

X. A bucsú.

A mint a legelső esti csillag feltunt az égen, a herceg már a várkert kuljánál állott. Florette elő lebegett. De a mint megtudta hogy az elválás percei közelgenek, majd megölte a fájdalmat. Ki irhatná le kétségeit; ki irhatná azt is, mit Henrik szenvedett? Egy más kebelén sirtak, panaszkodtak s vigasztalták egymást.

„Te elhagysz engemet Henrik!“ mondá Florette zokogva. „Te el fogsz engemet feledni. ... En egyedül maradok a földön. ... És ti éltem nejjai reptüljtek el gyorsan s ne maradjon nekem más, mint az édes halál!“ ...

Henrik vigasztalta. „Nem hagylak el örökre. En ismét vissza térek tehozad. Ki lesz enyim, ha téged nem bírhatlak?“ ... En nem vagyok többé egyedül magamé, mert én örökre tied vagyok. Lételem is elfeledném, ha téged elfelednélek. Te vagy lelke legszebb emlékezetimnek. Ha téged feledlek, saját lelkem feledtem el.“

„Oh Henrik te nem térsz többé vissza; és ha vissza szegény Floretét nem fogod ismerni. En el fogok hervadni, mint a virág harmatnélkül. Te valál az én uapon, s hogy fognék én diszltni, ha te letűnsz?!“ ...

„Nem Florette! te boldogabb vagy mint én. Neked megmarad boldogságunk szintere, e kert és a forrás kút. E virágokban élek én neked. De én holnap, midőn tégedet elhagylak, ki leszek tasztiva a paradicsomból. En ezer ember közt is pusztaságban leszek. Azért fogom a visszaté-

Mi hir a Nyirben.

* Kállay Ákos az országgyűlés nov. 30-dikán déli 1 órakor tartott ülésében N.-Kálló mezőváros községének kérvényét benyújtá, melyben a Szabolcsmegyében szervezendő kir. törvénytörvények kebelében leendő meg-hagyását kérelmezé.

* Egy papa a XIX. századból legujabb eredeti regény Hortobágytól már megjelent s kapható Debreczenben ifj. Csáthy Károly könyvke-reskedésében.

* A huszonötös bizottság elhatározása szerint (decz. 6-án) csakugyan Nyirgyházán lesz a törvénytörvények, a minek városunk érdekében szivünköl ör- vendünk.

* Illincz Gyula, buzgó fiatal könyvárusunk gazdagon felszerelte kölcsönkönyvtárát, s az a legnagyobb pártolásnak örvend. Meg is érdemi, mert a legujabb termékek mind a legyorsabban felvételnek a könyvtárba. Ajánljuk ez üzletet a hosszú téli estékben az olvasni szerető község figyelmébe.

* Előfizetési felhívás német nyelvtan- ra! Emericzy Dávid felkai ev. német lelkész több mint negyedszázad óta foglalkozik a német nyelv tanításával; ez idő alatt mindig saját módszerét használta, s azt azóta folytonosan javitgatja. Sikeres oktatásáról s kivált német nyelvtanáról százak tehetnek legismerőbb bizonyoságot az alföldi ifjak közül, kik hozzá seregltek a német nyelv alapos megtanulása végett.

Az ő német nyelvtanát eddig csak kéziratban használhatták tanítványai, s a kik hozzá nem mehettek, azok előtt hozzá férhetlen volt e nagy becsű kincs.

Közelébb, nekem jutott a szerencse a derék lelkész-től engedélyt nyerni arra, hogy kéziratban levő becses művének magyar részét átdolgozhassem, s azt saját alá is rendezhessem. Sokszoros örömmel vállalkoztam e munkára, mert meg vagyok győződve, hogy e műben a magyar ajku ifjuság biztos eszközt nyer, mely által a körülményeink között nem kis fontossággal bíró német nyelvet alaposan megtanulhatja.

A derék lelkész huszonötévi tanulmányának a gyakorlat által sokszorosán megpróbált eredménye van letéve e „német nyelvtan“. Vajha magát e művel mutathatnám fel már, hogy meggyőződhettek mindenki, mikép e könyv valóban méltó a pártolásra.

Nem is folyamodom hangzatos szavakhoz a mű ajánlása végett; legyen elég a tanulni vágyók előtt annyit fel- említenem, hogy e nyelvtan felől természetesen rendben minden szabályt, a mi csak a magyar- s németnyelvben létezik; röviden, de világosan tünteti fel a két nyelvben előforduló szóalakok használatának különbségét, miért német ajkuak is haszonnal forgathatják azt. A nyelvtani részen kívül lesz benne gyakorlati rész, mindenütt utalva a szabályokra, s toldalékal a német verstan röviden.

Ismételve ajánlom tehát e nyelvtant a szülék, tanárok, nevelők, tanítók, s az ifjuság figyelmébe.

A mű a jövő évi január közepén Debreczenben fog megjelenni.

Előfizetési ár 1 frt o. é. Bolti ára magasab b leend.

rést forróbban óhajtni. Csak egyetlen virág is, mely e forrás kút lábánál virított, engemet boldoggá tehetne a távolban. Ha környezetem felni vagy gyűlölni tanít, a tied csak szeretni. ... Ah mily szép vagy te! Ki ne szeretne tégedet?! Mások, kikkel találkozni fogsz, isteníteni s imádni fognak tégedet; őh te sokkal szeretetreméltóbbakat fogsz találni, mint én valék! ...

Igy beszélgettek sokáig, könyvek, eskük, szerelmi ömlengések, új kétségbesés, új megnyugvás egymásra kö- vetkezének, míg a várkonyon harangja a herceget s mind- kettőjüket az elválásra emlékezteté.

Ekkor hevesen ragadta meg Florette Henrik kezét, s szívéhez szoritván azt, beszélt: Látod e garennei forrás- kútát? Mindig itt fogsz engemet találni; mindig örökre mint ma! Henrik! nézd e forrást, mely mint legyőzhetlen élet buzog fel, oly győzhetlen az én szerelmem, én letudok mondani az életről; de nem arról, hogy téged szeresselek. Te ugy fogsz engem viszont találni, mint ma. Mindig itt, mindig itt! ...

Florette eltunt. Az ifju herceg a zokogás és szen- vedélytől inogva hallta el a várkertet.

XI. A viszontlátkozás.

Az utazás szórakozásai jól hatottak a herceg kedé- lyére. Legyőzte fájdalmát. A tizenöt első hónap mely a Garenne forrásnál töltött utolsó pillanatára következett, — más gondolatokkal tölté el kedélyét. A pártok zenebonájában, melyek akkor Frankhont szettepték, — a csatamezőn kifejté tevékenységének egész bőségét, megedző hősi lelkét, mely neki később halhatatlan nevet szerzett. Már most is csodája volt az ifju hős a vitézeknek, és Medi- csics Katalin udvarhölgyei nem késtek őt elegendő vigasz- talni, melyre azonban nagy szüksége is volt a kedves Flo- rette elvesztése után.

Florette sokszor hallá kedvesének hírnevét, dicsősé- géit melyel őt a világ jutalmazta. Henrik nem a kertész volt többé, ki oldala mellett virágokat ültetett; hanem a hadi, kinek a merre járt, mindenütt babérok termettek. De Florette magát Henriket, s nem a berani herceget sze- rette. Fényes pályája nem költötte fel csodálkozását, csak bánatát. Elgondolá mint halózáik be Henriket a francia udvar szépei, s mintszegődött most egy, majd mához mi- ként egy csapodár.

Florette az egész világon csak egy embert szeretett és ez Henrik vala. Most elvesztette őt, s a benne vetett hit- tel elvesztette hitét az emberiségbe. Ezen megtört szive. — Hiában forgatta elméjében: a mi jó annak jöni kell!

Végre Henrik kiszer ismét Neraczbba jött. Florette egyszer a szép Ayelle kisasszonnyal a Garenne bokrai közt sétálni látta a várkerben. Vagyának nem tudott ellenállni, hogy velök az uton találkozzék.

Előfizetheti alulírottán a „Debreczen” szerkesztőség irodájában, (főpiacz Vecsey-ház), vagy Csáthy Károly és Telegdy K. Lajos urak könyvkereskedéseiben.

Az előfizetési pénzek január hó 1-ig küldendők be, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magamat kellőleg tájékozhasam.

Debreczen, 1870. decz. 4.

Szatmári Károly,

a „Debreczen” belmunkatársa.

Ajánljuk általában a t. cz. közönség, különösen pedig a tanuló ifjuság figyelmébe a méltán híressé lett német nyelvtanító Emericzy Dávid ezen művét, mely bizonyára nyereségy leendő mindazok részére, kik a német nyelvet alaposan megtanulni óhajtják.

Szerk.

* **Mint hogy a jelen korban** oly helyiséget nem is gondolhatni; mely a távirat gyors tudósítást, családi vagy egyéb érdekes esetekben igénybe nem venné, mint hogy továbbá a sürgönyök rendes kezelését vagy késedelmes kézbesítését legtöbb esetben azok kiállítására okozza, majdnem elkerülhetlenül szükséges, hogy minden községben legalább az előjáróság egy oly kézikönyv birtokában legyen, melyben előforduló különböző esetekben a szükséges tájékozást feltalálhatni.

Egy ily kézikönyv a m. kir. távirat ellenőr, nagyjait Donáth Lajos által „Népszerű távirat” cím alatt Debreczenben kiadandó mű, mely nem csak a különböző táviratok kiállításai kellekeit, a különböző díjazásokat, az utolsó címzett táviratától postán, küldőnczcel, továbbításokat — a távirati pénztalványozás módját sat. — de a táviratozás összes rendszabályait, u. m. az egész távirat gyakorlati kezelését is tartalmazza, melyből úgy szólva a legkönnyebb módon az egész táviratozást nem csak alaposan megérthetni, de meg is tanulhatni.

E 42 ábrával ellátott szakmü jövő január havában okvetellenül ki fog adni, és megrendelhető a nevezett szerkesztőnél Debreczenben. (Ára 1 frt. 50 kr. o. é. bolti ára magasabb leendő.)

* **Igen szép, és igen nagy udvara volt** decz. 1-ső napján este 9—12 óra közt a holdnak, a minőt igen ritkán lehet oly szépen kifejőlvőve latni.

* **Éjeli rendetlenkedés.** Mult pénteken este három garázdá egész részeg állapotban kerese fel egy gyanus házat, mely zöld kapuhoz van czimezve s ott a szobákban több butordarabot összelörték. De még ez sem volt elég, mert az egyik rakoncziállankodó revolvért vett ki zsebéből, s a konyhahajtóba háromszor egymás után bele lölt. — Szerencse, hogy a golyó az ajtón nem ment keresztül, így nem is tett semmi nagyobb kárt. A mint halljuk a rendőrség az illetőket 70 frt pénzbüntetésre ítélte. Bizony nem ártott volna nekik egy kis börtönbüntetés sem.

* **A Rappó féle eróművész társulat,** mely jelenleg Debreczenben lép fel, városunkban is tartott előadásokat, a mult héten szerdán, csütörtökön és pénteken. Hajmeresztő mutatványaikban igen sok ügyességet fejítettek ki. Főleg a golyón eszközölt ügyességek s a szék piramis tetszetek.

* **Ritka testvéri szeretet.** Két pércsi lakos lova a tilalmasban találtatván, a csősz be akarta azokat haj-

Florette arca, bár az szenvedő és halvány volt a fájdalomtól, — még szebb volt, mint valaha az öröm fényében, s az ifju herceg első szerelmének holdog emlékeit azonnal felizgatá! Nyugtalan lett. Oldalán a kisasszony, s az udvaroncok közelsége gátolák őt hogy Florette karjaiba rohanjon. De a következő reggel, midőn az öreg Lukácsot a kertben látta, ennek házába lopózkodott. Florettét egyedül találta. Florette atyjának gyors hazalérése akadályozá őt a hosszas mulatásban. Csak egy órácskát kért a Garenne kútnál Florette a nélkül, hogy tekintet munkájáról felemlte volna, felelt: „Este nyolcz órakor ott leendek.” — Henrik elsielt. Ismét a régi volt. Egész lelke felgyuladt Floretteért. Alig tudta az órát bevégni.

Sötét volt; az óra nyolczat ütött. A várnak egy titkos ajtócskáján kocsiant Henrik, és senkivel sem találkozá a jólismert ösvényen a bokrokon át a kuthoz jött. Várt, egy percig. Az esti szellőtől rezgő levelek többször megijeszték őt. Már kiterjeszté karjait, elibe repülvő, sőt keblére zárandó; de Florette meg sem érkezett. Türemlenül járkált. Egyszer figyelmessé lőn a sötétben valami felhírre, úgy rémlett neki, mintha Florette ruhájának egy részét látta volna. Oda sietett. Az egy levél papir volt a nyílalt át furt rózsával együtt. A papir be volt írva. Az éj sötéte akadályozá annak elolvasását.

Megrémülve szaladt a várba vissza és sohajtott: „hogyan ő el nem jő? Ő visszaküldi nekem a nyilat, mivel engem többé nem szeret?!!!”

Henrik e szavakat olvasa: „Én egykor megígértem neked, hogy engem a háobokban fogsz találni. Talán elmégysz mellettem a nélkül hogy meglátnál. Keress jobban. Bizonyosan megtalász, Te nem szeretsz engem többé, azért én sem élek többé. Óh Istenem bocsás meg!”

Henrik megértette e szavak borzasztó jelentését. A palota vizshangzolt kiáltásától A herceg kiáltására mindenki összeszaladt. A szolgák egytől egyik égő fáklyákkal követték őt a Garenne forráshoz.

Miért hosszabitsuk a szomorú elbeszélést?... A szegény Florette hulláját a habokban feltalálják. Eltemeték két fiatal fa között.

Az ifju herceg fájdalma határtalan volt. IV. Henrik felistenévé lett a frank népnek; vesztett és nyert sokat. De oly szívet, mely oly tisztán s hűn szeretett volna, mint Florette szíve nem nyert soha. Es ez angyal fájdalmas emlékezetét nem veszté el a király soha.

Ez volt IV. Henrik első szerelme, ez az egyetlenegy, Igy nem szeretett ő soha többé.

tani, de a lovak gazdái — két testvér — nem engedték, s veszekedésre került a dolog, s a csősz az egyik leütötte. Természetes, hogy elítélték érte, de nem a hibást, hanem azt, kinek bot sem volt kezében, de ki, nehogy testvére büntetése azt házasodni akarásban akadályozza, magára vállalta a tett elkövetését, s így a bíró ezt volt kénytelen elítélni. Valóban ritka példája mai napság a testvéri szeretetnek.

* **Kutya komédia** is volt a mult héten városunkban. A nagyvendéglőben szerepeltek, s igen nagy tetszésre találtak a négy lábú művészek.

* **Lapunk jelen száma** a szerkesztő gyengékedése folytán jelent ily elkésve meg.

Irodalom.

„Andrássy Béla költeményei.”

Nyiregyháza, 1870.

** Ily című kis sárga könyv küldött be hozzánk, — bizonyára ismertetés és bírálat végett.

Az ismertetésnek eleget vélünk tenni, ha mutatványt közlünk belőle:

34. l. „Egy és egy az kető, egy pár

Más néven. . .

Én egy, te egy; én és te: az
Egy pár szinte, rég hívém!
Hid el te is miként hiszi,

Tartja más;

De hinned is kell, mert ez a
Legyegeyszerűbb számadás.”

Tegyük hozzá, hogy a legegységűbb vers is.

Ellentétek. 67. l.

Sárga csillagözön,
Tűzfátyolba rejtve:
Lángoló északi fény,
Az ég nagy boltjának
Örökfelleges és
Öröksötét ivén!

Örök jég lakának
Fehér hőmezőnek
Fényes csillámlása;
Északi sarkkörnek
Rémletes szép tüze
Vakító lámpája!

Borzalmas jégzirtek
Pokoli robajjal
És hajótöréssel! . . .
Szép Magyarország, dus
Bérczekkel, rónákkal,
Aranyos vetéssel! . . .

Milyen nagyszerűn szép
Borzalmas ellentét
Nyilatkozik ebben! . . .
Ugyan mondjátok meg,
Hogy hol szeretnétek
Élni szivesebben?! . . .

Az olvasó bizonyára azt feleli rá, hogy ott szivesebben élne, a hol ilyen verseket nem olvashatna.

Epen azért nem idézünk többet a fűzethől, csak azt jelentjük ki, hogy bizony nem válogattuk ki e két verset, hanem egyszerűen rányitottunk; de akarva sem lehetne ebből jobbát vagy rosszabbat kiválasztani, mert ilyen egyforma mind.

Ajánljuk szerzőnek, nézze át még egyszer műveit, tegye szívére kezét és hallgasson lelkiismeretére: akkor hallani fogja Apolló hangját, mely így szól felé a Parnasz hegyéről: „némulj el örökre!”

Nyilt-tér.

Magyar-Államvasutak menetrende.

Pest—Salgó-Tarján.

Pestről ind. 7 óra 30 pr. 10 óra 35 p. é. 9 ó. 36 p. d. e.
Kőbánya „ 7 „ 56 „ 10 „ 41 p. é. 10 ó. 7 p. d. e.
Gödöllő „ 8 „ 30 „ 12 „ 26 p. é. 11 ó. 42 p. d. e.
Hatvan „ 9 „ 50 „ 2 „ 45 p. é. 1 ó. 10 p. d. u.
Pásztó „ 10 „ 39 „ 4 „ 15 p. é. 2 ó. — p. d. e.
S.-Tarján érk. 11 óra 20 p. r. 5 óra 32 p. r. 5 óra 24 p. r.

S.-Tarján—Pest.

S.-Tarján ind. 10 ó. 47 p. d. e. 10 ó. 20 p. éj. 1 ó. 12 p. d. u.
Pásztó ind. 11 ó. 35 p. d. e. 11 ó. 37 p. éj. 2 ó. 20 p. d. u.
Hatvan ind. 1 ó. 10 p. d. u. 1 ó. 28 p. éj. 3 ó. 48 p. d. u.
Gödöllő ind. 2 ó. 6 p. d. u. 5 ó. 6 p. éj. 5 ó. 16 p. d. u.
Kőbánya ind. 2 ó. 39 p. d. u. 4 ó. 52 p. r. 6 ó. 40 p. d. u.
Pestre érk. 3 ó. 4 p. d. u. 5 p. r. 6 ó. 48 p. d. u.

Hatvan—Miskolcz.

Hatvanból indul 9 óra 40 p. r. d. e. 2 óra 23 p. r. éjjel
Füzes-Abony indul 12 óra — p. r. d. u. 4 óra 39 p. r. éjjel
Miskolcz érkezik 2 óra — p. d. u. 7 óra 20 p. r. éjjel

Miskolcz—Hatvan.

Miskolczról indul 8 óra 15 p. r. 8 óra — este.
Füzes-Abony indul 10 óra 10 p. r. d. e. 10 óra 40 p. r. este.
Hatvan érk. 12 óra 25 p. r. d. u. 1 óra 8 p. r. éjjel.

Vámos—Györk—Gyöngyös.

Vámos Györk indul 11 óra 44 p. r. d. e. 3 óra 29 p. r.
Gyöngyös érk. 12 óra 19 p. u. 4 óra 4 p. r.

Gyöngyös—Vámos—Györk.

Gyöngyös indul 9 óra 47 p. d. e. 11 óra 33 p. éjjel.
Vámos Györk érk. 10 óra 16 p. d. e. 1 óra 2 p. éjjel.

Zákány—Zágráb.

Zákány indul 5 óra 35 p. d. u. 7 óra 22 p. r.
Kőrös indul 5 óra 27 p. d. u. 9 óra 44 p. r. d. e.
Zágráb érkezik 7 óra 32 p. este 12 óra 59 p. d. u.

Zágráb—Zákány.

Zágráb indul 7 óra 23 p. r. 9 óra 2 p. r. este.
Kőrös indul 9 óra 35 p. r. 12 óra 7 p. éjjel.
Zákány érk. 11 óra 22 p. r. d. e. 2 óra 23 p. r. éjjel.

Követendő jóságokért podgyász és gyorsáru	személyekért	podgyász, gyors és teherszállít- mány	utasok száma	Összesen	
				forint	kr.
1870 üzleti vonal mérőföld					
Oktober hó	77,782	1,508,418 30	173,535 15	18,406 21	571,988 42
Január 1-től Szeptember végéig	473,345	10,199,465 53	1,132,331 53	101,574 34	3,968,808 07
Főösszeg	551,127	11,707,883 83	1,305,866 68	119,980 55	4,540,796 49
1869. üzleti vonal mérőföld					
Oktober hó	56,368	1,105,430 39	182,608 98	14,722 02	338,860 81
Január 1-től Szeptember végéig	372,990	10,813,266 02	1,090,540 33	120,412 98	3,165,205 35
Főösszeg	429,358	11,864,696 41	1,273,149 31	117,135 00	3,504,066 16
					4,894,350 47

Követendő a cs. kir. szab. tiszavidéki vasut üzleti eredményének.

A cs. kir. szab. tiszavidéki vasut igazgatósága.

A nyiregyházi gabnacsarnokban

jegyzőkönyvileg beigtatott terményárak o. értékben.

Alsó ausztriai mérő szerint	december 3.	
	leg- alult	leg- fent
Buza	—	3.50—5.5
Kétszeres	—	—
Rozs	—	2.90—3.
Arpa serfőzésre	—	—
„ táplálékra	—	2.—2.10
Zab	—	1.80—1.90
Kukoricza	—	1.60—1.70
Bab	—	2.50—3.75
Köles	—	2.—2.10
Bukkony	—	—
Mák	—	—
Repcze	—	7.25—7.50
Lenmag	—	5.25—5.50
Olaj	—	26.50—28.
Szesz, magyar itcze	—	20—20 1/2

Bécsi távirati börze-tudósítás. decz. 9.

Cs. kir. arany 5—85. — Ezüst 125—75.

Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

